

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

"Geloofd zij de Heere; dag bij dag overlaadt Hij ons.

Die God is onze Zaligheid. Sela.

Die God is ons een God van volkomen zaligheid;

en bij den HEERE, den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood"

Psalm 68 : 20 en 21.

De Heere is goed voor ons! We zingen ervan uit Psalm 68: Hij overlaadt ons dag aan dag, met Zijne gunstbewijzen. In de onberijmde Psalm staat het zo: Geloofd zij de Heere; dag bij dag overlaadt Hij ons. In de grondtekst staat een woord dat betekent: iets opladen, iets optassen. Wát er opgeladen wordt staat er niet met zoveel woorden, maar onze Staten Vertaling heeft gedacht aan al Gods weldaden en zegeningen. De Heere heeft de éne genade op de andere geschonken. Dag bij dag overladen met Zijn trouwe zorg. En als de Heere geeft dat wij Zijn weldaden mogen opmerken tegen de donkere achtergrond van onze onwaardigheid en afmakingen, dan nemen wij dat woord hartelijk over en belijden het: Geloofd zij God; dag bij dacht overlaadt Hij ons met Zijne gunstbewijzen.

Maar dit woord kan ook nog anders worden vertaald (er is nogal wat verschil onder de uitleggers): Dit woord kan ook zo worden vertaald: Geloofd zij de Heere; dag aan dag draagt Hij onze last! Het leven brengt veel zorgen en lasten mee. Het uitnemendste van dit leven is moeite en verdriet, zegt Mozes. Maar nu wil de Heere niet dat Zijn kinderen dat alles zelf zullen dragen. Hij wekt ze ertoe op: Werp al uw bekommernis op Mij, en Ik zorg voor u! Wentel uw weg op de Heere en vertrouw op Hem! Hij zal het maken! Hij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat wij het in Zijn handen zouden geven. En zo mag de

dichter het in het geloof heerlijk ervaren: geloofd zij de Heere; dag bij dag draagt Hij onze last.

Er is nog een derde mogelijkheid om deze tekst te verstaan: geloofd zij de Heere; dag aan dag draagt Hij òns! Als de wegen opgebroken zijn, als ze door donkere tunnels heen moeten, als de nood groot is, draagt de Heere Zijn kinderen in Zijn sterke armen met de teerheid, waarmee een moeder haar kind in de armen draagt.

En die zorg, die trouw, die goedheid van zijn God is zo groot, zo allesomvattend, dat de dichter het uitroept: die God is onze zaligheid. Sela: rust! Mijn ziel, rust erin en leef eruit! Die God is ons een God van volkomen zaligheid; en bij de HEERE, de Heere, zijn uitkomsten tegen de dood. Er staat letterlijk: die God is voor ons een God van verlossingen (meervoud) en de HEERE (met vier hoofdletters), de Heere (met één hoofdletter) heeft uitreddingen (meervoud) tegen de dood.

Psalm 68 is een machtig overwinningsslied, al weten we niet zeker na welke overwinning David deze Psalm heeft gedicht. Maar God heeft wonderlijk uitgered en doorgehouden.

En ook wij bevinden ons in dit leven telkens weer in allerlei nood en gevaar. En onze grootste nood is onze zondaarsnood en het vreselijkste doodsgevaar, dat ons bedreigt, is het gevaar van de eeuwige dood! En dan zegt dit woord ons eerst en bovenal, dat God in Jezus Christus, als de God des heils machtig en gewillig is om uit die zondaarsnood en van die eeuwige dood te verlossen. In Christus ja! In de gezegende Paasvorst, die borgtochtelijk en plaatsbekledend de dood in al zijn verschrikking en omvang heeft uitgestorven en overwonnen. Maar in Christus is God dan nu ook een God van veel verlossing, een God van

overvloed, van genade voor genade. Er is bij die God een veelheid van uitreddingen.

Hij is nooit aan het eind van Zijn willen of kunnen verlossen. Immers, Hij is de HEERE, de Heere: Jahweh-Adonnai! Met die twee verschillende namen van Hem staat het in verband dat Zijn verlossings-wil nergens een grens vindt en dat Zijn verlossings-macht nooit is uitgeput.

Hij is de HEERE, dat is: de Getrouwe, de God-naar-Zijn-volk-toe in de Borg van het verbond, de volkomen Zaligmaker.

En Hij is de Heere, de oneindig Sterke, de almachtige God, voor Wien geen enkele nood te groot wordt.

Wee ons, geliefden, wanneer wij in onbekeerlijkheid blijven volharden en het blijven volhouden in ons verzet en in onze vijandschap tegen die God van volkomen zaligheid, Die ons nu nog Zijn vriendschap biedt. O, leert toch de Zoon kussen, opdat Hij niet toorne en ge op de weg zoudt vergaan, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden.

Maar driewerf zalig, wie het van die God van zaligheid, van de HEERE, de Heere, mag verliezen en door Zijn almachtige genade mag worden ingewonnen voor Zijn dienst, omdat de liefde Gods in het hart werd uitgestort. Dan mag het soms, dan moge het vaak zijn: duizend zorgen, duizend doden, kwelen mijn angstvallig hart. Maar de HEERE, de Heere, de getrouwe en almachtige God heeft niet slechts één, maar vele, duizenden uitkomsten tegen de dood, heeft ontelbare wegen om ons uit te voeren uit onze angst en noden.

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

Deze keer hebben we maar 3 nieuwe abonnees te melden, hopelijk de volgende keer weer meer. Wie zorgt er

voor? Aan giften en overbetalingen voor ons blad ontvingen we f 570,-. Verder mogen we u doorgeven dat de opbrengst van de kollekten en het kof-fiegeld van de ontmoetingsdag in Sliedrecht f 6.621,55 bedroeg. Voor dit alles hartelijk dank. Voor de Rehobothschool in Dundas ontvingen we van de Chr. Geref. Kerk te Vianen f 1.000,-, van de diaconie van een Chr. Geref. Kerk f 250,- en van een eveneens niet met name genoemde Chr. Geref. Kerk f 1.276,60. Voor deze bijdragen namens het schoolbe-stuur ook hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202. Postbank 704350.

Van de redactie

Ontmoetingsdag

De ontmoetingsdag in Sliedrecht ligt weer achter ons. De dag werd ge-opend door Ds. M. Vlietstra. Eerst deed hij enkele mededelingen. Tussen de middag zouden er slaatjes en andere zaken te koop zijn. De opbrengst hier-van zou worden aangewend om

Bijbels en geestelijk lectuur te ver-spreiden in Roemenië in de maand mei. Ook werd gewezen op het nieu-we dagboek, uitgegeven ten bate van de nieuwbouw van kerk en pastorie in Werkendam. Vervolgens werd gezon-gen Psalm 68:10,16 en 17. Daarna werd een zegen afgesmeekt over deze dag. Gelezen werd Psalm 68:1-21. Ds. Vlietstra stond in zijn openingswoord stil bij de verzen 20 en 21 van Psalm 68 "Geloofd zij de Heere; dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God is onze Zaligheid. Sela. Die God is ons een God van volkomen zaligheid; en bij den HEERE, den Heere, zijn uitkom-sten tegen den dood." Gezongen werd Psalm 142:2,4,5 en 7. Er werd gekol-lekteerd. Vervolgens beklom Ds. H.C. v.d. Ent de preekstoel. Hij las Jo-hannes 12:12-23. Ds. v.d. Ent sprak over vers 21b "Heer, wij wilden Jezus wel zien."

Nadat gedankt was en een zegen was gevraagd over de maaltijd werd gezongen Psalm 27:3,5 en 7.

De middagsamenkomst werd geopend door Ds. A. v.d. Weerd. Hij liet zingen Psalm 29:1 en 6 en dankte voor de maaltijd en vroeg een zegen over de middagsamenkomst. Gelezen werd Mattheüs 28:16-20 en 1 Corinthe 15:1-10. Ds. v.d. Weerd sprak vanuit 1 Corinthe 15:6 over de verschijning van Christus aan meer dan vijfhon-derd broeders op eenmaal. Na het zingen van Psalm 147:1 en 6 ging Ds. D. Slagboom de preekstoel op. Hij

maakte allereerst bekend dat de och-tendkollekte een kleine drieduizend gulden had opgebracht. Gelezen werd 2 Timotheüs 2:7-13. Gesproken werd naar aanleiding van vs. 10 "Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden ver-krijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid." We werden bepaald bij: "Alles verdragen." Bij het wisselen werd Psalm 130:1,3 en 4 gezongen. Daarna werd het slotwoord uitgesproken door Ds. M.C. Tanis over Handelingen 28:14b en 15 "alzo gingen wij naar Rome. En vandaar kwamen de broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons tegemoet tot Appiusmarkt en de Drie Tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God en greep moed." We mogen terugzien op een goede ontmoetingsdag. Vele bekenden hebben elkaar weer mogen zien en spreken. Het voornaamste zou zijn dat het Woord Gods niet alleen in het kerkgebouw heeft geklonken, maar dat het ook zou hebben mogen klinken in het hart.

Artikelen

In dit nummer van Bewaar het Pand treft u enkele artikelen aan en verder een samenvatting van toespraken gehouden op de ontmoetingsdag. We hopen dat we de rest van wat gespro-ken is in het volgende nummer kun-nen plaatsen.

AvH.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, tele-foon 01806 - 13069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Vere-nigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Zondag: Van rust- naar werkdag? (2)

De sabbat is scheppingsordinantie

Het moet voor ons vaststaan, dat *de herkomst* of *de oorsprong* van de sab-bat consequenties heeft voor het vraagstuk sabbat en zondag (eerste dag der week). Welnu terstond zij reeds gezegd, dat wij voor de her-komst van de sabbat niet terug moeten tot het volk van Israëls, maar wij moe-ten terug naar de aanvang van het bestaan van de wereld: *de schepping*. In Genesis 2:2 en 3 lezen wij immers: Als nu God op de zevende dag vol-bracht had Zijn werk, dat Hij gemaakt had, heeft Hij gerust op de zevende dag van al Zijn werk dat Hij gemaakt had. En God heeft de zevende dag gezegend en dien geheiligd; omdat Hij op denzelfden gerust heeft van al Zijn werk hetwelk God geschapen had om te volmaken. Het Hebreeuwse werkwoord sjabat betekent ophouden, staken, rusten en daarvan is het zelf-

standig naamwoord sjabbaat dat rust betekent afkomstig. Hier wordt ons de sabbat nog wel niet met de naam sab-bat maar toch als zevende dag beschreven. De sabbat nu had beteke-nis voor God en mens.

Waarom nu behoorde tot de decaloog, de zedewet, het sabbatgebod? "Wel de mens, zo schrijft *dr. H. Bavinck*, genoot voor *de val* de hemelse sabbat nog niet, evenals aan de wisseling van dag en nacht, was hij ook onderwor-pen aan die zes dagen van arbeid en rustte op de zevende dag; rustdag en werkdagen waren ook voor *de val* onderscheiden, het religieuze leven eiste toen een eigen vorm en dienst en dag *naast* het leven der cultuur."

Dr. G.Ch. Aalders schrijft in de Korte Verklaring op Genesis: "Dat in deze uitspraak: toen zegende God de zevende dag en heiligde die, bedoeld wordt op de menselijke rustdag zal

wel moeilijk te betwisten zijn: Zegenen en heiligen zijn handelingen die betrekking hebben op dingen, die vallen binnen de sfeer van het leven der mensen. God maakt voor hen de wekelijkse rustdag tot *een zegen* en zondert die af van het gewone en alledaagse leven, om die dag een aparte bestemming te geven, een bestemming waardoor hij een "heilig" karakter krijgt, *met God en Zijn dienst in bijzonder rapport* wordt gebracht. *De onderhouding van één dag rust, na zes werkdagen is scheppingsordinantie*. Dit blijkt nog eens duidelijk uit het *ritme* van bezig zijn en rusten waarin ook het beeldrager Gods zijn van de mens uitkomt. Dit wordt ook duidelijk gezegd in het vierde gebod van de decaloog naar de lezing van Exodus 20:8-11. In deze lezing, die nogal verschilt met die in Deuteronomium 5:12-15 wordt voor het eerst een gebod in de positieve gebodsvorm gegeven: "*Gedenk.....*" Dit woord wijst er duidelijk op dat de sabbat reeds onder Israël bestond, voordat het gebod gegeven werd, hetgeen overeenkomt met Exodus 16:4 en 5,20-30. Deze sabbat is door God aan Israël gegeven tot een teken voor altoos, Exodus 31:17. Een teken van de HEERE en Zijn verbond met het volk. Daarom nam de HEERE de onderhouding van dit gebod zo zwaar op.

Het "predikte" de HEERE als de God van Israël en Israël als het volk van deze levende God. In Exodus 20 gaat het om het religieuze karakter van de sabbat: namelijk het navolgen van God in het ritme van het werken en het rusten, het heiligen van God in het eren van Zijn Naam, en in het zich laten werken van Gods Zegen. In Deuteronomium 5 wordt bovendien nog de nadruk gelegd op het vreugdevolle van de door God verleende vrijheid en het sociale element, dat daarmee ten nauwste verbonden is. Deze elementen gelden niet alleen voor Israël maar zij gelden voor alle volken der wereld, omdat het gebod terugrijpt op de schepping. De sabbat is de dag, die de Heere gemaakt heeft en die Hij geheiligd en gezegend heeft."

Moeten wij nog filosoferen over de oorsprong van de sabbat, als van Kenitische oorsprong etc. *De sabbat is uit God*.

Nu zijn er theologen, die zeggen: U moet zich eens voorstellen, wat het zou betekenen wanneer de sabbat inderdaad op een scheppingsordinantie zou teruggaan. De consequentie

was dan immers, dat de sabbat in het Nieuwe Testament onmogelijk afgeschaft kon zijn. *Dat is echter een simplistische voorstelling van zaken*. De reden daarvan is gelegen in het feit, dat men geen onderscheid wil maken tussen het morele, het blijvende, en het ceremoniële, het verdwijnende, in het vierde gebod. Tussen de blijvende en verdwijnende vorm van het vierde gebod moeten wij onderscheiden. Doch voordat wij hier iets over schrijven, wil ik u niet onthouden dat ook Calvijn spreekt over de sabbat als scheppingsordinantie.

Calvijn over de sabbat als scheppingsordinantie

Calvijn spreekt over de sabbat als scheppingsordinantie, dat blijkt met name uit zijn commentaar op Genesis 2:3. "God heeft elke zevende dag voor rust bestemd opdat Zijn eigen voorbeeld tot een duurzame regel zou zijn. En: die instelling is niet voor een enkele eeuw of volk, maar aan heel het menselijk geslacht gegeven." *Voor Calvijn is ook de nieuwtestamentische rustdag in deze scheppingsordinantie gegrond*.

Dat blijkt ook wel in Zijn Institutie. Daar somt hij een drietal oorzaken op waarom het vierde gebod gegeven is: "De hemelse Wetgever toch heeft door de rust van de zevende dag het volk Israël die geestelijke rust willen afbeelden waardoor de gelovigen van hun eigen werken moeten rusten om God in zich te laten werken. Ten andere heeft Hij gewild, dat het een *bepaalde* dag zou zijn, op welk zij zouden bijeenkomen om de wet te horen en de ceremoniën te verrichten, of immers die zij in het bijzonder zouden besteden in de overdenking van Zijne werken, opdat zij door deze herdenking zouden geoefend worden tot godzaligheid. Ten derde heeft Hij aan de dienstbaren en aan hen die onder het gebied van anderen zijn een dag

van rust willen toestaan, om op denzelfden verpozing te mogen hebben van de arbeid." Even verder schrijft hij: "Maar dewijl de twee laatste oorzaken onder de oude schaduwen *niet* moeten geteld worden, maar op alle tijden evenzeer passen, zo heeft, hoewel de sabbat afgeschaft is, evenwel thans nog dit bij ons plaats, dat wij op bepaalde dagen tot het horen van het Woord, de breking van het heilig brood en tot de openbare gebeden samenkomen; vervolgens dat de dienstbaren en werklieden verpozing van hunne arbeid worde verleend." En wat verderop: "En indien dezelfde noodzakelijkheid op ons rust, als om welke de Heere voor de Joden de sabbat heeft ingesteld zo mag niemand zeggen, dat hij ons niet aangaat. Want onze zeer voorziende en goedertierene Vader heeft zowel onze behoefte willen te hulp komen, als die der Joden." Calvijn blijkt vervolgens een voorstander te zijn, dat dagelijks een gedeelte van de dag voor godsdienst-oefening werd afgezonderd, maar door zwakheid en de liefde niet toestaat meer te eisen van de mens, houden wij ons aan de regel die ons door Gods wil is opgelegd. Voorts verdedigt hij, dat de apostel in *Colossenzen 2:16, Galaten 4:10 en Romeinen 14:5* niet doelt op de algehele afschaffing van het vierde gebod, maar op de toenmalige verkeerde onderscheiding der dagen. Uit zijn commentaar op *Handelingen 20:7, 1 Korinthe 16:2 en Lukas 4:16* blijkt duidelijk dat voor Calvijn de dag des Heeren in de plaats van de Joodse sabbat is gekomen. Ook in zijn preken over Deuteronomium 5:12-14 en 13-15 blijkt heel duidelijk dat één dag per week als rustdag *het blijvende, het algemeen geldende* is, dat niet door Christus is weggenomen.

Wordt vervolgd.

Katwijk aan Zee, Ds. J. Veenendaal.

Afscheid, bevestigingen intrede van Ds. A. van Heteren

Donderdagavond 17 maart 1994 was voor de gemeente van Werkendam een bijzonder gedenkwaardige avond. Na ruim 17 jaar aan de gemeente van Werkendam verbonden geweest te zijn nam haar predikant, Ds. A. van Heteren, op deze avond afscheid van zijn gemeente. Met de woorden uit 2 Timotheüs 2:15 "Benaarstig u, om

uzelfden Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt" werd student Adrianus van Heteren door Ds. M.C. Tanis bevestigd in het ambt van dienaar des Woords. In getrouwheid heeft hij, zonder één zondag door ziekte te zijn verhinderd, het Woord mogen bedie-

nen in zijn eerste gemeente. Totdat de Heere hem riep en zijn hart overboog om het beroep naar de gemeente van Barendrecht aan te nemen.

Zoals de hoofdman over honderd in Mattheüs 8:9 beled: "Ik zeg tot deze dienstknecht: Ga! en hij gaat en tot de anderen: Kom! en hij komt"; zo mocht de dominee geloven dat de Heere voor hem een ander deel van Zijn kudde had toegeschikt.

In de Ger. Kerk, waar hij ook was bevestigd, nam hij nu na 17 jaar afscheid. Bijna de gehele gemeente was opgekomen en ruim 200 belangstellenden woonden de dienst bij.

De tekst voor deze afscheidsdienst was uit Mattheüs 13:18 "Gij nu, hoort de gelijkenis van de zaaier." De scheidende predikant bepaalde de gemeente bij: "De gelijkenis van de zaaier" en behandelde daarbij ten eerste: weggepikt zaad, ten tweede: verdord zaad, ten derde: verstikt zaad en ten vierde: vruchtdragend zaad.

De zaaier is in de eerste plaats Christus Zelf, maar in Hem ook alle predikanten, evangelisten en allen die arbeiden in de dienst des Woords. Dat bedienen gaat niet vanzelf, daarvoor is nodig gebed, het buigen van de knieën om heengeleid te worden naar een tekst, om ingeleid te worden in de waarheid van die tekst en om op de kansel dat Woord te mogen doorgeven. Wat is het dan rijk, zo benadrukte de scheidende prediker, als er iets van ervaren mag worden als onder een geopende hemel te staan, dan heb je het maar voor het doorgeven, dat zijn de gemakkelijkste tijden op de preekstoel. En wat is het dan rijk als de Heere het Woord wil toepassen in harten van zondaren.

Echter niet altijd heeft hij die vrucht mogen zien, er zijn wel tijden geweest dat ik mij afvroeg: zijn er wel vruchten? Maar dan heeft de Heere toch weer willen bemoedigen met de woorden uit Psalm 72: "Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht." In zijn laatste gedachte bepaalde de dominee de gemeente bij het ware vrucht dragen, dat wordt gekenmerkt door buigende halmen. Hoe lager een mens mag buigen, hoe meer vrucht er gedragen mag worden. Zij mogen ook in moeilijkheden belijden: Geen schuld, dan toch schuld. Ootmoed, nederigheid, bukken onder elkaar, het zijn vruchten die gevonden worden, daar waar het zaad mag vallen in een wel toebereide aarde. En dat is dan geen verdienste van de prediker, maar

als er dan na 17 jaar vrucht mag gevonden worden, dan past het de prediker en de hoorder, de Heere dankend te erkennen voor de wonderen die Hij heeft verricht.

Nadat hij voor de laatste maal de zegen op zijn gemeente had mogen leggen, werd Ds. van Heteren toesproken door burgemeester H. Dorland Hij wees erop hoe nodig het was dat de burgerlijke gemeente gedragen werd door een biddende kerk en dat zij dan Gods diensdame mocht zijn. Hij dankte de predikant en zijn vrouw voor het vele werk dat zij in de gemeente van Werkendam hebben mogen doen. Vervolgens sprak Ds. W. Arkeraats namens de plaatselijke kerken en collega-predikanten. Hij merkte op hoe groot het is als er over de kerkmuren heen, die hartelijke verbondenheid mag gevoeld worden aan het Woord van die Levende God, dat harten mogen samenvallen in de vrede Gods.

Hij dankte voor de goede onderlinge contacten die er waren tussen de vijf predikanten in het gezamenlijke overleg.

Namens de classis sprak Ds. A. van de Weerd, die uit de notulen nog memoreerde dat student Van Heteren bij zijn classicale examen was toegevoegd uit Psalm 145:3 "Zij zullen uit de volheid van 't gemoed, gedachtig aan den milden overvloed, van Uwe gunst, die roemen bij elkeen." Dat hebt u mogen doen, zowel in de gemeente van Werkendam als binnen de classis Dordrecht.

Tenslotte sprak ouderling Willemstein namens de kerkelijke gemeente. Hij bedankte de dominee en zijn gezin voor het vele wat zij in de gemeente hebben mogen doen. Dat de Heere hen nu ook nabij zou zijn, daar het niet eenvoudig is na zo'n lange periode de gemeente te moeten verlaten. Hij liet de gemeente het vertrekkende gezin tenslotte staande toezingen uit Psalm 121 vers 4 "De Heer" zal u steeds gadeslaan."

Ruim een week later nam de gemeente persoonlijk afscheid van het predikantsgezin. Alle verenigingen, commissies en het koor "De Lofstem" gaven ieder op hun wijze uiting aan de waardering voor hun predikant en zijn gezin. Vele prachtige cadeau's werden ter herinnering aan Werkendam meegegeven. Een uitdrukking van de hartelijke verbondenheid aan hun pastor.

Woensdag 30 maart 1994. Een mooie maar winderige lentedag. Eindelijk is

het zover, na een periode van ruim 3 jaar vacant te zijn geweest mag de gemeente van Barendrecht weer uit Gods hand een nieuwe herder en leraar ontvangen.

Ds. M.C. Tanis mag voor de tweede maal zijn vriend en broeder inleiden in het dienstwerk. In zijn persoonlijke toespraak benadrukte hij het bijzonder te waarderen, dat vanuit die eerste verbondenheid, hij nu in zijn oude gemeente Barendrecht hem opnieuw mag bevestigen. De bevestigingstekst luidde: "Ik betuig dan voor God en den Heere Jezus Christus, Die de levenden en doden oordelen zal in Zijn verschijning en in Zijn Koninkrijk: Predik het Woord, houd aan tijdelijk, en ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer" (2 Tim. 4:1 en 2).

Hij bepaalde de gemeente bij: "Een dringend vermaan tot verkondiging", waarbij gelet wordt in de eerste plaats op: de plaats van de verkondiger en ten tweede op: de opdracht aan de verkondiger.

Is het niet hierdoor dat de Heere Zich meer en meer terugtrekt, omdat het ons meer gaat om de dienaar dan om de Drieënige God, zo vroeg de bevestiger aan de gemeente. De dienaar wordt niet geroepen om voor het Woord te staan, want daar hoort de gemeente, maar de dienaar hoort achter het Woord te staan. Voorts sprak hij de aanwezige ouderlingen, diakenen en dienaren van het Woord aan en wees op de noodzakelijkheid van ambtelijke verbondenheid in Christus door de Heilige Geest als een levenszaak en als een eeuwigheidszaak. Zo kende ook Paulus zijn geestelijke zoon Timotheüs.

Predik het Woord vanaf Genesis 1, zo vermaande de bevestiger, wees u altijd bewust van uw herautendienst. Vertrouwt de bedroefden van hart met de beloften van het Evangelie, ja nog sterker, vertroost met Hem, Die gezegd heeft: "Ik ben het Die u troost."

In prediking, pastoraat en catechese dient te schitteren het werk van een Drieënige God voor de zondaar en in de zondaar. Dan dient er de bezieling te zijn bij de prediker, de pastor en de catecheet, opdat gemeenteleden vernieuwd worden, behoefte krijgen aan het leven der bekering, de verzoening en de rechtvaardigmaking.

Nadat op de vragen vanuit het formulier ter bevestiging van de Dienaren des Goddelijken Woords het plechtig "ja ik, van ganser harte" had geklon-

ken werd de nieuwe predikant nog staande toegezongen uit Psalm 119 vers 9, enigszins gewijzigd:

"Doe bij Uw knecht weldadigheid, o Heer,

Opdat hij leev' Uw woorden moog' bewaren".

Tussen de beide diensten was er gelegenheid tot ontmoeting en het gebruiken van koffie en broodjes waar door velen dankbaar gebruik van werd gemaakt.

's Avonds stroomde het kerkgebouw opnieuw vol met gemeenteleden, vrienden, collega's en belangstellenden en mocht de nieuwe herder en leraar het Woord voor de eerste maal bedienen uit Jesaja 9 vers 5: "En men noemt Zijn naam Wonderlijk".

De Heere, zo begon de nieuwe leraar, handelt wonderlijk. Ook in het beroepingswerk, zo hebben we dat ook nu mogen ervaren. Dat het ook nu en in de komende tijd mag gaan om die Naam Wonderlijk. In de prediking kwam aan de orde: ten eerste de Naam wonderlijk in Zijn vernedering, ten tweede in Zijn verhoging en ten derde in Zijn ambtelijke bediening. Hoe heerlijk heeft de Heere Zijn ambtelijke bediening getoond aan het kruis in de zaliging van de moordenaar. Mocht de Heere ook zo wonderlijk willen werken nu wij onze ambtsbediening hier mogen aanvangen, zo was de bede van de nieuwe predikant. Aan het slot van de intrededienst werd de dominee als eerste toegesproken door wethouder Silvis van de gemeente Barendrecht. Hij wees erop dat Barendrecht snel groeit en dat dit ook een uitdaging is voor de kerkelijke gemeente. Hij riep de dominee op de jeugd te bewaren bij de kerk, om ze vast te houden. Als consulent en namens de classis sprak Ds. A. Baars. Hij mocht constateren dat naast alle zorg die er ook in deze gemeente zijn, toch honger mocht zijn naar het Woord en ook onder de jongeren is er belangstelling voor het Woord. Hij hoopt dat de dominee veel goed mocht spreken van die Koning, daar is de gemeente goed mee en daar zijn we zelf goed mee. Hij wenste hem ook een hartelijk welkom in de geschakeerde classis Rotterdam. Ds. J. Veenendaal sprak namens de oud-predikanten en de vrienden van Bewaar het Pand. Hij memoreerde hartelijk verblijd te zijn dat nu na een periode van bijna 4 jaar de vacature vervuld mag zijn met een herder en leraar die een bevindelijke prediking voorstaat, zoals die vanaf het begin in

Barendrecht heeft mogen klinken.

Hij wees daarbij op de noodzaak van geheiligde studie en de persoonlijke verborgen bediening door de Heilige Geest. Wenste hem toe dezelfde ervaring te mogen kennen, zoals hijzelf ook heeft mogen ervaren, namelijk zich gedragen te weten op de vleugels van het gebed van Gods volk.

Tenslotte sprak ouderling De Jong namens de gemeente Barendrecht. Ook hij was verblijd namens de gemeente en kerkeraad de dominee hartelijk welkom te kunnen heten na een lange weg van vacaturetijd en beroepingswerk. Hij wees er op dat de Barendrechtse ook echte werkdammers zijn, want met al ons werken werpen we een dam op tussen God en onze ziel. Wat we met elkaar nodig hebben is door genade zalig te worden. Dat u, daar als dominee voor gebruikt zou mogen worden. In het bijzonder sprak hij tot mevrouw Van

Heteren, daar het voor haar ook een hele overgang was. Hij was blij haar een pastorie te kunnen aanbieden waarin hij ook zelf wel zou willen wonen. Wenste ook de kinderen hartelijk welkom. Tenslotte verzocht hij de gemeente staande te willen zingen Psalm 20 vers 1:

Dat op uw klacht de hemel scheure!

Dat zich de HEER' ontdekk'!

De God van vader Jacob beure U in een hoog vertrek.

Hij doe in gunstrijk welbehagen,

Uit Sions tempelzalen,

Om u te helpen en te schragen,

Zijn zegen nederdalen!

Dat de Koning der Kerk deze bede moge verhoren, daar zouden gemeenten Barendrecht en haar nieuwe predikant voor eeuwig goed mee zijn.

Werkendam, A.A. Egas.

Alles verdragen

Toespraak Panddag 1994, Sliedrecht

"Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid" (2 Timotheüs 2:10)

Alles verdragen...! 't Lijkt wel in de lijn van onze tijd. We moeten ieder, wie die is en hoe die ook leeft, verdragen. Ook al leeft zo iemand in de zonde. Verdraagzaamheid is "in". Er is immers, zo kunnen we horen, geen vaststaande waarheid. Er zijn geen zekere normen en waarden. We moeten elkaar ontzien in leer en leven. Tot op het brede erf van de kerk wordt die roep gehoord.

De man, die het vanmorgen heeft over het alles-verdragen zou tegen zo'n verdraagzaamheid een krachtig "nee" zeggen. Paulus, de geroepen apostel, is hier aan het woord. Als er ooit één gedeelte geweest is, waarin hij ingaat tegen de zonde, tegen de dwaalleer, tegen de gevaren van de laatste dagen, dan is het in de brieven aan Timotheüs. De toon is vaak vermanend en waarschuwend. Hij wekt Timotheüs op tot strijd tegen alles wat afwijkt van het rechte Evangelie.

't Gaat hier om een heel andere verdraagzaamheid, die spreekt temidden van de moeilijke omstandigheden voor hem en voor de Kerk des Heeren in die tijd. Ik meen te mogen zeggen,

dat er vermaning en onderwijs, ook bemoediging, in ligt voor de Kerk van vandaag. Paulus heeft niet alleen voor zichzelf over deze zaak gesproken. Hoe apart zijn omstandigheden ook zijn, het Woord van deze morgen raakt óns. Juist vandaag is het nodig, dat verstaan en beleefd wordt, waarom het hier gaat: het verdragen bij de tegenheden van de Kerk des Heeren terwille van de wezenlijke bouw van die Kerk.

Wat het betekent

Wat dit verdragen inhoudt, kunnen we zien als we letten op de situatie van de grote kruisgezant. Hij bevindt zich bij het schrijven van deze brief in de gevangenis te Rome. Dat valt vast niet mee. De vrijheid kwijt te zijn, in de banden te moeten verkeren! Daarbij is het duidelijk voor de apostel dat het einde van zijn leven dichtbij is. Zóver is het proces tegen hem gevorderd. De schaduwen van de dood vallen over zijn leven. Daar blijft zelfs het liefste kind van God niet onbewogen onder. Toch, hij mag door genade het leed daarin verdragen. Hij weet dat het is naar de raad van God. Nog meer hij mag door een waar geloof óver het sterven heen zien naar de zalige heerlijkheid.

Denk het nu niet, dat daarin de betekenis van dit woord verdragen uitge-

put is. Dat woord wil in zijn omstandigheden zeggen: hij mag het er onder uit houden, volharden. Het gaat in zijn gevangenschap maar niet om een algemeen lijden. Hij lijdt daarin verdrukking ter wille van het Evangelie. Hij wordt als een kwaaddoener aangemerkt. Hij ondervindt daarin een diepe smaad als een getuige van zijn Koning, hoezeer het anderzijds ook een eer is. En nu brengt hem dat lijden, die smaad niet tot moedeloosheid, nee hij verdraagt die dingen. Hij mag door genade volharden, het hopen van de Heere verwachten.

Dat komt niet uit hemzelf. In zichzelf is Paulus niet anders dan wie dan ook. Dan zou hij het opgeven of zonder verwachting terneer zitten. Maar hij kent de levensgemeenschap met de Christus. In zijn verdrukking worden de overblijfselen van de verdrukking van Christus uitgewerkt, zoals deze apostel schrijft in de Colossen-brief. Er is een eenheid op grond van de gerechtigheid van Christus tussen Christus en de Zijnen, gewerkt door de Heilige Geest. De slagen op de stam van de wijnstok gaan door tot in de ranken. Zo lijdt de apostel verdrukkingen. Maar nu houdt hij het uit, volhardt door de gemeenschap des levens uit Christus. Uit Hem verkrijgt hij kracht om het uit te houden en uit te zien naar de Heere.

Waarom hij verdraagt

De apostel gewaagt van een bijzonder doel, waarom hij alles verdraagt. Hij is daarbij niet gericht op zijn eigen naam, zijn eigen eer. Het gaat hem er niet om dat ze van hem zeggen: wat een apostel is Paulus toch! Hij acht, zegt Calvijn, de opbouw van de Kerk zoveel meer dan zichzelf. Hij begeert door al de omstandigheden de zaligheid van die Kerk te bevorderen. Hij verdraagt alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid.

De zaligheid van de uitverkorenen is voor hem zo'n groot goed. Zelf deelt hij daarin, zal hij die binnen niet al te lange tijd in volkomenheid verkrijgen. In levende hoop verwacht hij die. Maar dan kan hij niet bij zichzelf blijven, hij gaat uit naar al de uitverkorenen, dat zij de zaligheid mogen verkrijgen.

Hoe rijk wordt het hier omschreven. Allereerst: de uitverkorenen verkrijgen de zaligheid. Dat heeft hier een positieve inhoud. Hij weet dat hem barmhartigheid geschied is die tevo-

ren een godslasteraar was en een vervolger en een verdrukker. Het kwam voort uit Gods verkiezende genade. Die barmhartigheid heeft hij verkondigd en mag hij nog verkondigen. Er zijn er meer dan hij, die de zaligheid verkrijgen. In Gods verkiezend welbehagen ligt de ruime mogelijkheid. En dan spreekt hij hier van de zaligheid, die in Christus Jezus is. Christus is de Verwerper van de zaligheid. Hij bezit die zaligheid rechtens om die te schenken aan arme zondaren door de Heilige Geest. Zij verkrijgen het uit Hem. In Hem ligt de zaligheid gewaarborgd.

Tenslotte eindigt de apostel niet voor niets met deze woorden: met eeuwige heerlijkheid. Dat is de zaligheid! Gode te leven. God te verheerlijken. Daar zal de genieting zijn van het hemelse leven. Dan delen Gods kinderen ten volle in het heil, dat Christus verworven heeft. Dan zijn ze verlost van alle ellenden in dit leven. Dan zullen ze nooit meer zondigen. Dan zal bovenal het wonder van Gods werk eeuwig geprezen worden. God grootgemaakt in Zijn welbehagen in Christus.

O, daarom verdraagt hij in de moeiten, in de verdrukkingen, in de tegenheden, in alles wat hem doet sterven naar het vlees. Hij wenst gebruikt te worden voor de toebrenging, voor de volle zaligheid van de uitverkorenen. Ja, hij weet dat de Heere hem als apostel daarvoor wil en zal gebruiken. En dan gaat het hem niet alleen om hen, die al toegebracht zijn en nog midden in de strijd zijn, maar ook om hen die nog toegebracht zullen worden. Hij weet niet hoeveel of dat er zijn en wie het zijn. Dat ligt in Gods Raad. Maar hij wordt gedreven door het diepe besef daartoe van Gods wege geroepen te zijn: te dienen tot hun zaligheid.

Denkt de apostel dat hij het kan doen? Of dat hij het met zijn lijden verdienen zal? Nee, God brengt alleen maar toe door Zijn eigen werk. Er is er maar Eén, Die de zaligheid van de Zijnen heeft verdiend. Maar het lijden dat hem om Christus wil overkomt, zal niet onvruchtbaar blijven. Daar ziet hij op om dienstbaar te zijn voor Gods Kerk.

Gods zaak gaat door!

We vragen ons misschien af: dat doel is goed en rijk, dat de apostel daarvoor gedreven wordt, maar toch.. zegt de apostel niet te veel? Ziet hij niet hoe alles er op uit is, dat er van Gods

zaak niets terecht komt? Hij in de gevangenis en de Kerk des Heeren bedreigd door de verdrukking!

Vergeet het niet dat Paulus eigenlijk al begint met een reden te noemen, waarom hij volharden mag en de hoop mag hebben dat God hem gebruikt terwille van de uitverkorenen. Het begin van dit Woord verklaart het. Dáárom verdraag ik alles.. "Daarom", dat wijst terug naar wat hij getuigd heeft in het voorgaande vers namelijk dat het Woord Gods ongebonden is.

Hij zit opgesloten. Zijn handen zijn gebonden. Maar het Woord Gods hebben de vijanden niet kunnen binden. De prediking van dat Woord gaat door. Het Evangelie houdt zijn loop. Het Woord Gods gaat door zelfs tot in de gevangenis. Het Woord Gods gaat door in de brieven die geïnspireerd zijn door Gods Geest. Ja, 't gaat uiteindelijk niet om de mogelijkheden die de apostel heeft als middel. Het gaat er om, dat God Zélf achter Zijn Woord staat. Dat Woord gebruikt God naar Zijn eeuwige Raad om te roepen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Om dat licht te doen opgaan in Christus. Dat Woord spreekt van die Christus, waarvan hij zo bijzonder getuigd heeft dat hij de opgewekte Christus is, Die als Overwinnaar uit het graf en de dood te voorschijn is gekomen. Ziet om dat ongebonden Woord is er verwachting en mag Paulus de moeite verdragen, alle ding. De Heere Zelf gaat door met Zijn zaak en weet daartoe het lijden van de apostel te gebruiken. Geen duivel kan dat tegenhouden. Geen ding wist dat uit. Zelfs zullen de moeiten er nog meer toe dienen.

Beschamend en bemoedigend

Is het niet diep beschamend? Hoe weinig komt dat "verdragen" uit in de kerk van onze tijd! We klagen er wel over dat de kerk aan de rand van de samenleving terecht gekomen is, ja dat we meer en meer in de hoek terecht komen van de verachting. Die klachten zijn niet ten onrechte. Het is ook de roeping van de Kerk om het Woord Gods te verkondigen en te roepen om erkenning van de Heere en Zijn dienst. Maar de vraag moet gesteld: lijden we er werkelijk onder? Wordt het verstaan dat het niet om onze eer en onze naam gaat maar om de wezenlijke opbouw van de Kerk des Heeren? We hebben er zo vaak genoeg aan als we mogen in stand blijven en het uiterlijk nog goed gaat. Het zijn in deze tijd geen onbelangrij-

ke dingen. Echter, als het dat alléén is en we rusten er in, moet het ons verontrusten, dat we zo weinig de geestelijke gerichtheid kennen van de apostel Paulus.

Kennen wij persoonlijk de kracht van het Woord Gods in ons leven? Is het voor ons geen vreemde taal, als de apostel hier spreekt van het verkrijgen der zaligheid, die is in Christus Jezus? Dan hebben we onszelf leren kennen in het licht van Gods heiligheid. Dan zijn er uitgangen geboren naar God en Zijn gemeenschap. Dan wordt de levende hoop gekend op het heil in Christus. Die hoop wordt geoefend vaak door allerlei druk en strijd heen. Die hoop is verbonden met de verdraagzaamheid, waarvan hier gesproken wordt. Door een stervend leven heen verwacht die hoop het van de

Heere. Voor eigen leven maar ook voor de Kerk des Heeren.

Dan is er bemoediging onder de druk, in alle benauwde omstandigheden. Paulus heeft niet tevergeefs verdragen! Om Hem, Die het kruis heeft verdragen en de schande veracht, wordt het vervuld waar hij naar uitgaat, dat de Kerk de volle zaligheid krijgt. "Dit is een getrouw woord: want indien we met Hem gestorven zijn, zo zullen we ook met Hem leven. Indien wij verdragen, we zullen ook met Hem heersen." Dat is ten volle deelhebben aan het leven in volmaakt-hed. Ook delen in de heerlijkheid van Hem, Die de zaligheid verworven heeft.

D. Slagboom.

me toe moeten geven, dat het zo wel is.

Zo kan het ook in de kerk gebeuren, dat je met allerhande gedachten vervuld bent, terwijl de dominee staat te preken. Je hoort de man wel praten, maar het dringt in het minst niet tot je door. Met als gevolg, dat als de kerk uitgaat, je niet eens meer weet, waar over gepreekt is.

Het kan gelukkig ook anders. De preek neemt je in beslag. Het natuurlijke raakt op de achtergrond. Het geestelijke krijgt de overhand. Elk woord gaat er in. Je wordt er door ontdrekt. Het laat je je schuld zien. Het vervult je met droefheid, dat je tegen een goeddoend God zo gezondigd hebt. Je kunt je bedreven kwaad niet ongedaan maken. Je kunt ook jezelf niet veranderen. Je komt er achter dat je in de praktijk alleen maar tegen valt. Je raakt onder het preken aan het bidden. Je ziel is als een dorstig land. Je hoort gewagen van de zondaarsliefde van God. Die is zo groot, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verloren zou gaan, doch het eeuwige leven zou hebben. Dit doet je dan weer vragen om geloof. Want je kunt het zo maar niet grijpen. Hij wordt je als noodzakelijk voorgesteld. Hij is ook gepast voor je. Dat wil zeggen, dat je Hem nodig hebt zoals Hij is. Hij is je boven alles dierbaar. De goede gedachten, die je middels de prediking van Hem krijgt, vermenigvuldigen zich. Je gaat zelfs in je gedachten nog verder, dan de prediker. Niet dat de prediker dit niet zou weten. Doch die man kan ook alles in een keer niet zeggen. Hij doet eigenlijk niets anders dan vensters openstoten, om je naar buiten te laten zien. Hij is ten deze net als een gids, die zijn gasten rondleidt. Terwijl hij bezig is bezienswaardigheden te vertellen, gaan de gedachten van de hoorders verder. Het heeft hen te pakken. Je vergeet op zulke momenten "je watervat". Je gaat als luisteraar naar huis. Je hebt "goed gekerkt", zoals dat wel eens uitgedrukt wordt. Je hebt dan van de natuurlijke dingen, de wereldse dingen geen last gehad. Het houdt ook na de dienst je gedachten nog vast. Je bent vol van het gehoorde. Je denkt er nog eens over na. Je gaat er zelfs mee naar bed. Dit soort zaken zijn de slechtste nog niet in het leven. Mogelijk zijn er lezers, die dit verstaan, omdat het ook de praktijk van hun leven is. Je bent met de dingen bezig. Zulke dingen worden "ziels-

Voor de jeugd (29)

De Samaritaanse vrouw

"Zo verliet dan de vrouw haar watervat, en ging henen naar de stad, en zeide tot de lieden: Komt, ziet een mens, Die mij gezegd heeft, alles wat ik gedaan heb: is Deze niet de Christus?"

Johannes 4:28,29

Beste jongelui!

Het is al weer enige tijd geleden dat jullie iets van mij gehoord hebben. Dat heeft zijn reden. Zoals jullie weten, heb ik mijn emeritaat ontvangen en ben inmiddels verhuisd. Ik woon nu in Ameide, J.W. van Puttenstraat 7, 4233 EJ. Noteer dit adres maar. Je weet nooit waar het goed voor is.

In de drukte van de verhuizing is van schrijven niet veel gekomen. De geschiedenis van de Samaritaanse vrouw is daardoor even blijven liggen. Op zichzelf is dat natuurlijk niet zo erg. Want de vrouw zelf is al eeuwen in de eeuwige rust. En wat we over haar geschreven hebben, heeft bij jullie zijn tijd gehad om te bezinken. Niet om helemaal uit je gedachtenwereld te verdwijnen. Doch om er over na te denken. Ik moet dat ook iedere keer weer doen. Je komt er niet over uitgedacht. Ik hoop dat het jullie ook zo vergaat.

We hoorden de vorige keer dat de discipelen waren teruggekomen uit de stad. Zij waren eten wezen kopen. Bij hun aankomst bij de waterput, waar

zij Jezus hadden achtergelaten, ontdekten zij dat Hij met een vrouw sprak. Zij verwonderden zich daarover. Doch niemand durfde Hem iets te vragen. Zie het vorige artikel!

Toen de discipelen weer bij Jezus waren, werd het gesprek met de vrouw onderbroken. Zo verliet zij dan haar watervat. Je zoudt kunnen denken: Wat heeft dat nu eigenlijk te betekenen? Ik geloof van heel veel. Zij was gekomen om water te putten. Meer niet. Toen het watervat vol was, stond zij gereed om weer naar huis te gaan. Doch het spreken van Jezus tot haar werd een spreken met haar. Het gesprek nam haar helemaal in beslag. Het gevolg was, dat zij aan haar watervat niet meer dacht. Ik geloof het ook zo te mogen zeggen: Het geestelijke had boven het natuurlijke de overhand gekregen in haar leven. Dat kun je ook een wonder noemen. Want het natuurlijke heeft meestal, zo niet altijd, de overhand. We zijn dan bezig met dingen, die misschien op zichzelf genomen nog niet verkeerd zijn, doch die ons zodanig beheersen, dat er aan de dingen omtrent de eeuwigheid in het geheel niet gedacht wordt.

Jullie zullen wel begrijpen wat ik bedoel. Natuurlijke dingen behoeven op zichzelf niet altijd verkeerd te zijn, terwijl er toch menigmaal heel verkeerde dingen in onze gedachten circuleren. We spreken daar dan niet over. Doch als je eerlijk bent, zul je

werkzaamheden" genoemd. Je beantwoordt dan op zulke momenten aan hetgeen Jezus eens heeft gezegd: Werkt niet om de spijze die vergaat, maar om de spijze die blijft, tot in het eeuwige leven.

"Zo verliet dan de vrouw haar watervat, en ging henen in de stad".

Zo vol was ze van alles wat ze had gehoord, dat er van "over" liep. Het vat met natuurlijk water liet zij staan, zij was een geestelijk gevuld vat geworden. Dat zij over liep, blijkt uit het vervolg. De medeburgers van Sichar moesten het ook weten. Zij ging daarom naar hen toe om te vertellen wat zij had ondervonden. Wat zij vertelde, wordt door Johannes met slechts enkele woorden meegedeeld. Het zijn echter wel woorden met een rijke inhoud: "Komt, ziet een mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb: Is deze niet de Christus?"

Zij nodigt haar medeburgers uit, om ook tot Jezus te komen. Komt! Het is een welmenende nodiging, niet om naar de wereld te gaan, met al haar begeerlijkheden, doch om tot Christus te komen. Zij heeft Hem als mens gezien. Dat is ook een wonder. Want Hij was de Zoon van God. Doch Hij heeft mens willen worden, om met mensen te spreken, over dat ene nodige. Komt, ziet een mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb. Alles, dat is niet weinig. Haar gehele leven was een zondig leven geweest. Reeds was zij met vijf mannen getrouwd geweest, en waar zij nu mee leefde, daar woonde zij mee samen. Dat zijn zaken die vandaag steeds meer voorkomen. Trouwen doet men niet meer. Men gaat gewoon samen wonen. Het huwelijk, wat een inzet van God is, wordt gewoon veracht. De gevolgen zijn voor het gewone leven "ontwrichtend". Kinderen begeert men niet. En als ze toch komen, dan stuurt men ze niet zelden de straat op, met alle gevolgen van dien.

Jezus had het gehele leven van die vrouw bloot gelegd. Hij moest volgens haar de "Christus" zijn. Dat er bij die vrouw een zekere Messiasverwachting was, hebben wij gehoord. Zie vs. 26. Die had zij nu gevonden. Hij moest de Christus zijn. Hij was het ook metterdaad.

Wat een inhoud heeft dat woord: CHRISTUS! Want dat betekent: Gezalfde. Hij is door God, als mens, met de Heilige Geest gezalfd tot Profeet, Priester en Koning. Als Profeet leert Hij ons de weg der zalig-

"Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme".

Efeze 2:8-9

Het heeft God in Zijn wijsheid behaagd door de dood weg te nemen mijn geliefde en dierbare man, onze lieve vader, schoonvader en opa

Cornelis Nicolaas van Dis

Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau,

in de leeftijd van 71 jaar.

Hij is in Christus ontslapen.

E. van Dis-Tichelaar
C.N. van Dis
E.A. van Dis-van Middelkoop
Cornelis, Elizabeth, Evi-Anne, Hanna
Z.E. van Dis
W.C. van Dis
P.M. van Dis-Baars
Hanneke, Matthijs, Eline, Tanja
A.B.C. van Dis
H. van Dis-Bevelander
Coert, Jaap, Arnold, Lieneke, Mirjam
P.H. van Dis
H.B. van der Weijde-van Dis
P.J. van der Wijde
Niels, Eefje, Willianne, Pieter
A.L. Tijssen-van Dis
C.P. Tijssen
Peter, Evelein, Gerdine

Laan van Meerdervoort 339
2563 AN 's-Gravenhage

9 april 1994

De rouwdienst en de begrafenis heeft 14 april plaats gehad.

heid. Als Priester baant Hij de weg naar de zaligheid. Als Koning leidt Hij op de weg der zaligheid. Hij bekleedt een drievoudig ambt. Als zodanig hebben wij Hem allemaal nodig. De "CHRISTUS-naam" is onuitputtelijk. Denk er maar eens over na. Ik moet weer gaan eindigen. De vrouw fungeert als een evangeliste. Zij brengt een goed gerucht voort van de Heere Jezus Christus. Ik hoop dat jullie dat ook gaan doen. Wie weet of het mogelijk voor een ander geen "aanzet" kan wezen, om de Heere te gaan zoeken. Ik wens jullie veel sterkte.

Ontvang de hartelijke groeten van jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Oranjeconcert

Op D.V. zaterdag 30 april a.s. organiseert de "Vriendenkring" van de

Stichting Ontmoeting een oranjeconcert in de Hervormde Dorpskerk te Bodegraven.

Medewerking verlenen:

Christelijk mannenkoor "Con Forza" uit Woerden en mannenkoor "De Gouwe Stem" uit Waddinxveen.

Dirigent: Martin Mans

Organist: Wim de Penning

Piano : Ben Kramer

Panfluit : Noortje van Middelkoop

Aanvang : 19.30 uur

Opening/sluiting : Ds. A. Bac

Spreker St. Ontmoeting : Dhr. J.H. van Oostende

De toegang is vrij. Er zal een kollekte worden gehouden die geheel ten bate is van de Stichting Ontmoeting.

f 600.000,- voor het GPZ

Want gereformeerde geestelijke ge-

zondheidszorg verdient een stevige basis!

Onder dit motto werd vorig jaar een aktie gestart door de Stichting Vrienden van het GPZ.

Nu, begin april 1994, hebben wij reeds het mooie bedrag van f 450.000,- mogen ontvangen. Vele mensen hebben getoond belangstelling te stellen in ons werk; mensen die besloten zich aan te melden als donateur van de Stichting Vrienden. Anderen besloten akties t.b.v. het GPZ te ontplooiën; verschillende kooravonden werden georganiseerd, oliebollekties op touw gezet en opbrengsten van verkopen ter beschikking gesteld aan de Stichting Vrienden.

Ook dit jaar zullen D.V. nog verschillende activiteiten t.b.v. het GPZ worden ontplooid. Zo staan er nog verschillende lezingen/voorlichtingsbijeenkomsten, koorconcerten en andere akties op stapel.

Daarnaast hoopt het GPZ acte de présence te geven op diverse bondsdagen. Het GPZ wil op deze wijze aan een stevige basis bouwen en zijn naambekendheid vergroten.

Door de toename van het aantal "Vrienden" is het voor ons mogelijk geworden 3 keer per jaar de Nieuwsbrief te laten verschijnen.

Door deze Nieuwsbrief willen wij mensen actief betrekken bij het belangrijke werk dat binnen het GPZ geschiedt.

We zijn blij dat u uw betrokkenheid heeft betoond en willen u hiervoor dan ook middels dit stukje in uw blad hartelijk bedanken.

Bent u geïnteresseerd in het werk van het GPZ, en bent u nog geen donateur? Meldt u dan aan als "Vriend van het GPZ".

Wenst uw vereniging meer te weten over het werk van het GPZ?

Nodig dan eens een spreker uit voor op uw verenigingsavond.

Voor informatie hierover kunt u contact opnemen met mevrouw D. Zoeten, 03404-32114.

Stichting Vrienden van het GPZ, Postbus 468, 3720 AL Bilthoven.

Bunyan-reis

In de gemeente van Alphen a/d Rijn werd onlangs het plan geboren een bezoek te brengen aan de geboorteplaats (Elstow) en standplaats (Bedford) van de bekende schrijver van de christenreis: John Bunyan.

Mbumba Zendingsdag GELDERMALSEN

De 31e zendingsdag van de Ned. Stichting Mbumba-zending
wordt D.V. gehouden op

zaterdag 30 april 1994

in de neerzethal van de fruitveiling "Geldermalsen" e.o. - Aanvang 10.30 uur.

Sprekers: 's morgens (10.30-12.30 uur)

1. Ds. Tj. de Jong, Staphorst, opening;
2. Ds. Donald MacLean, Synode-preases Vrije Presb. Kerk van Schotland (met vertaling);
3. Ds. J. Roos, Opheusden.

PAUZE

(12.30-14.00 uur)

Sprekers: 's middags (14.00-16.00 uur)

4. Ds. T. Klok, Kinderdijk;
5. Dhr. L.M.P. Scholten, Capelle a/d IJssel;
6. Ds. S. de Jong, Numansdorp, slotwoord.

Vóór en na de bijeenkomst en tijdens de pauze is er gelegenheid om kennissen en vrienden te ontmoeten en de kramen van onze damenskransen enz. te bezoeken.

Zoals gewoonlijk zijn er ruimte parkeerterreinen beschikbaar.

De Ned. Stichting Mbumba Zending ondersteunt het geestelijk en medisch zendingswerk van de Vrije Presbyteriaanse Kerk van Schotland, welke reeds ruim 89 jaar in Zimbabwe werkt, met thans 3 inlandse predikanten. Op vele plaatsen zijn kerkjes, scholen en medische klinieken.

De behoefte aan steun is nog steeds groot.

Giro-rekening penningm.: 1618570 t.n.v. Mbumba Zending te Putten.

Aanvragen voor het in kleuren geïllustreerde maandblad der Stichting bij de secretaris H. van Vliet, Cronjéstraat 6, 3312 ED Dordrecht.

Zendingsbusjes en materiaal voor scholen e.d. aanvragen bij:

Dhr. H.J. Veenema,
Laarderweg 241
1403 RK Bussum, Tel. 02159-15115.

Mochten er onder de lezers van ons blad zijn die deze reis willen meemaken dan kunnen zij zich telefonisch opgeven bij de reisleider ds. L.W. van der Meij, tel. 01720-72622.

Het gaat om vier dagen: 20 t/m 24 juni D.V.

De reis is niet alleen voor ons genomen, maar vooral om wat te leren van de achtergronden en de boodschap van de bekende auteur die voor velen tot zegen is geworden. Belangstellenden krijgen nadere informatie.

Ds. L.W. van der Meij.

Boekbespreking

Christien de Priester, **Nabij u is het**

woord, 70 blz., f 10,75, Uitgeverij den Hertog B.V., Houten.

Een inhoudsvolle gedichtenbundel waar we ons goed in kunnen vinden. Verschillende onderwerpen komen aan de orde zoals de betekenis van de kerkdienst, de sacramenten, het huisbezoek, de zending, de reformatie en haar drie sola's, bid- en dankdag en oud- en nieuwjaar.

Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God;
wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?
Psalm 42 vers 3.

De HEERE heeft tot Zich genomen mijn innig geliefde man, onze zeer zorgzame, liefdevolle papa en opa

JANNES ESTER

in de leeftijd van 66 jaar.

Zeist : N. Ester - Zwart
Langley B.C.: Ria en Wim Wüllschleger
Jan, Jaap, Lieneke, Nelly
Nunspeet : Joke en Jan Harms
Luc, Ruth
Urk : Jan en Annerie Ester
Dorien, Henrice, Jan, Matthias
Giessen : Gertjan en Greetje Ester
Obadja, Tabitha, Efraim,
Lydia, Jedidja, Juda, Izak,
Johannes
Nijkerk : Mirjam en Peter Keesmaat
Joost, Eline
Nunspeet : Willem Ester
Nieuwegein: Marijke en Gert Bolink
Zeist : Iddo Ester Tamara Breunessse

7 april 1994
Godfried van Seijstlaan 78
3703 BV Zeist

De begrafenis heeft maandag 11 april plaatsgevonden op de Algemene Begraafplaats te Zeist.

Prof. Wisse:

De Rechte Godsvrucht

Een bijzondere uitgave
f. 24.90

BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

*Plaats uw
familieberichten
in*

Bewaar het Pand

buro voor architectuur en ruimtelijke ordening d. vroegindewij b.v., architect BNA

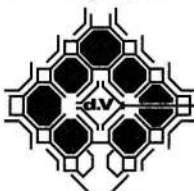
Een dynamisch bureau dat opdrachten ontwerpt en uitwerkt middels geavanceerde tekencomputers; alle overige werkzaamheden zijn eveneens geautomatiseerd.

Het bureau heeft een zeer uitgebreid en gevarieerd opdrachtenpakket in:

- * Utiliteitsprojecten
 - kantoren
 - scholen
 - kerken
 - bedrijvenparken
 - sociale werkplaatsen
 - multi-funktionele gebouwen

- * Woningbouw zoals:
 - gesubsidieerde (premie A - woningwet)
 - bungalows - 2 onder 1 kap
 - renovatie

in de regio, elders in Nederland, alsmede daarbuiten.

**buro voor architectuur en ruimtelijke ordening
d. vroegindewij b.v., architect bna reg. nr. 1.890126.262**

**oosthavendijk 46 3241 lk middelharnis tel. 01870-85800
postbus 82 3240 ab middelharnis fax 01870-86910**

Koolman Systems • Software • Supplies • Support • Service Barendrecht

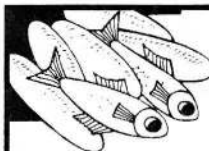
Als u een adres zoekt waar u terecht kunt met al uw vragen over automatisering, hebben wij een tip voor u. Neemt u eens contact op met KSB, de veelzijdigheid zit 'm zelfs al in de naam.

alle disciplines in één naam, onder één dak,

KSB AUTOMATISERING

Kempelaar 39 Barendrecht Tel. 01806-19477 Fax 01806-18800

brood en vis

MEDISCHE NOOD!!

In Zuid-West China

Vanuit de bergdorpen in Zuid-West China is de zeer dringende vraag gekomen om medische klinieken. In deze omgeving is geen enkele medische zorg. Christen artsen willen daar gaan werken.

Deze kliniekjes zullen worden gebouwd in plaatsen waar de huisgemeenten samenkomen. Ze kunnen dan fungeren als kleine zendingsposten.

De bouw en inrichting van een kliniek kost f 50.000.-. Kunnen we met uw hulp 3 kliniekjes bouwen? De bergbewoners zien met grote belangstelling uit naar uw antwoord.

**ONTVANGEN: f 61.000.-
NOG NODIG: f 89.000.-**

Postgiro 31 55 32
Stichting "Bonisa-Zending"

Schoolstraat 17, 2161 HB Lisse, of op rek. 33.65.54.613 van Rabobank te Lisse, t.n.v. Stichting BONISA-zending. Gironr. van de Rabobank 183525.

Lezingen en informatie met of zonder dia's voor verenigingen en scholen kunt u aanvragen bij dhr. T. Schultink, tel. 05270-15063, Donastraat 5, 8303 WL Emmeloord.